

Sygn. akt XVII AmA 19/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta de Heij - Kaplińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Dawejnis

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2014 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 03 grudnia 2012 roku Nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania.

SSO Jolanta de Heij - Kaplińska

Sygn. akt XVII AmA 19/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 grudnia 2012 r., o nr (...), wydaną na podstawie art. 106 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: uokik), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nałożył na (...) w W. karę pieniężną w wysokości 26.501 zł, będącej równowartością 6.000 euro z tytułu nieudzielania informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 ww. ustawy w wezwaniu z dnia 18 lipca 2011 r. w postępowaniu wyjaśniającym o sygn. akt (...).

(decyzja, k. 3-6).

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 14 grudnia 2012 r. (data stempla pocztowego) wniósł (...) SA, zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej uchylenie w całości oraz o nie nakładanie na (...) kary pieniężnej. Przedmiotowej decyzji zarzucono, iż nałożenie na przedsiębiorcę wskazanej kary jest pozbawione uzasadnienia, a tym bardziej niecelowe jest ustalenie jej wysokości na poziomie kwoty 6.000 euro. Strona zarzuciła, iż dokonane przez Prezesa UOKiK ustalenie stanu faktycznego, jaki został powołany w zaskarżonej decyzji, nie jest zgodne z rzeczywistością, jak również, że wysokość kary nie została ustalona z uwzględnieniem okoliczności wskazanych w art. 111 uokik. Odwołujący się podtrzymał powyższe stanowisko w piśmie procesowym datowanym na dzień 15 kwietnia 2013 r.

(odwołanie, k. 7-10; pismo powoda, k. 28-30).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 marca 2013 r. (data stempla pocztowego), podtrzymując stanowisko zaprezentowane w zaskarżonej decyzji oraz jej uzasadnieniu, Prezes UOKiK wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na odwołanie, k. 20-23).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem datowanym na dzień 18 lipca 2011 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura UOKiK w W. zawiadomił przedsiębiorcę (...) SA z siedzibą w W. o wszczęciu z urzędu postępowania wyjaśniającego o sygn. (...), mającego na celu:

I. ustalenie, czy we wzorcach umów przedkładanych konsumentom do podpisu przez wybrane podmioty rynku finansowego oferujące produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę znajdują się zapisy mogące naruszać przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co uzasadniałoby wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;

II. ustalenie, czy we wzorcach umów przedkładanych konsumentom do podpisu przez wybrane podmioty rynku finansowego oferujące produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę znajdują się zapisy mogące naruszać chronione prawem interesy konsumentów, co uzasadniałoby podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach - kodeksie cywilnym oraz w kodeksie postępowania cywilnego;

III. badanie rynków, na których oferowane są przez przedsiębiorców produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę.

Jednocześnie w przedmiotowym piśmie wezwano przedsiębiorcę do przekazania na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 uokik informacji i dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia ww. postępowania wyjaśniającego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania. Wskazane pismo zostało doręczone (...) SA w dniu 21 lipca 2011 r.

(dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 4-5 akt admin.; zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 8 akt admin.)

W związku z nieotrzymaniem od (...) SA odpowiedzi na powyższe wezwanie, pismem z dnia 17 października 2011 r. Prezes UOKiK ponownie przekazał przedsiębiorcy pismo z dnia 18 lipca 2011 r., wzywając go do przekazania żądanych informacji i dokumentów, w terminie 5 dni od dnia otrzymania pisma. Wskazane pismo zostało doręczone Spółce w dniu 25 października 2011 r.

(dowód: ponowne wezwanie, k. 9-10 akt admin.; zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 11 akt admin.)

Pismem datowanym na dzień 28 października 2011 r., nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 3 listopada 2011 r., Spółka (...) udzieliła odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu.

(dowód: pismo przedsiębiorcy, k. 12 akt admin.; data stempla pocztowego na przesyłce adresowanej do UOKiK, k. 13 akt admin.)

W piśmie z dnia 24 listopada 2011 r. Prezes UOKiK wezwał (...) SA do uzupełnienia braków pisma z dnia 28 października 2011 r., w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania, wobec stwierdzenia, iż do pisma nie został dołączony odpis KRS Spółki, a ponadto (...) nie udzielił informacji, czy i od kiedy planuje wprowadzić do oferty nowy rodzaj produktu w postaci (...). Pismo doręczono przedsiębiorcy w dniu 29 listopada 2011 r.

(dowód: wezwanie, k. 20-21 akt admin.; zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 22 akt admin.)

Przedsiębiorca ustosunkował się do powyższego wezwania Prezesa UOKiK w piśmie z dnia 5 grudnia 2011 r., nadanym w urzędzie pocztowym dniu 6 grudnia 2011 r.

(dowód: pismo przedsiębiorcy, k. 23 akt admin.; data stempla pocztowego na przesyłce adresowanej do UOKiK, k. 34 akt admin.).

W zawiadomieniu z dnia 24 listopada 2011 r. Prezes UOKiK poinformował (...) SA o wszczęciu w tym samym dniu z urzędu postępowania ws. nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik, z tytułu nieudzielania informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 50 uokik w wezwaniu z dnia 18 lipca 2011 r. Równocześnie poinformowano przedsiębiorcę o prawie ustosunkowania się do postawionego mu zarzutu w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia. Przedmiotowe pismo zostało doręczone przedsiębiorcy w dniu 29 listopada 2011 r.

(dowód: postanowienie z 24.11.2011 r., k. 1-2 akt admin.; zawiadomienie z 24.11.2011 r., k. 14-15 akt admin.; zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 16 akt admin.).

Pismem z dnia 15 lutego 2012 r., doręczonym w dniu 22 lutego 2012 r., zawiadomiono (...) SA o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie oraz możliwości zapoznania się z materiałem zebrany w aktach postępowania w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma.

(dowód: zawiadomienie, k. 35-36 akt admin.; zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 37 akt admin.).

Decyzją z dnia 3 grudnia 2012 r., zaskarżoną w niniejszym postępowaniu, Prezes UOKiK nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną z tytułu nieudzielania informacji żądanych przez Prezesa Urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie podlega uwzględnieniu.

Zasadnicza kwestia podnoszona w odwołaniu dotyczyła przyczyn nieudzielenia przez (...) SA odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK o przekazanie, na podstawie art. 50 ust. 1 i 2 uokik, informacji i dokumentów, niezbędnych dla rozstrzygnięcia prowadzonego przez Urząd postępowania wyjaśniającego o sygn. (...). W tym zakresie odwołujący się przedsiębiorca podniósł, iż nie otrzymał ww. wezwania Prezesa, datowanego na dzień 18 lipca 2011 r. Według jego przypuszczeń, wezwanie to prawdopodobnie zostało mylnie skierowane według rozdzielnika, gdyż w budynku przy ul. (...) znajdują się 4 spółki, które w swej firmie zawierają słowa (...). (...) stwierdził, że osoba, która rzekomo odebrała przesyłkę nie jest z pewnością pracownikiem ani współpracownikiem (...), za którego (...)mógłby ponosić odpowiedzialność.

Strona wskazała również, że ponowne doręczenie przedmiotowego wezwania nastąpiło nie, jak ustalił Prezes Urzędu, w dniu 25 października 2011 r., lecz 26 października 2011 r.

W ocenie Sądu, powyższe twierdzenia (...) są chybione.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że na zwrotnym potwierdzeniu odbioru pisma UOKiK z dnia 18 lipca 2011 r., w miejscu przeznaczonym na podpis odbiorcy, widnieje podpis B. M. z recepcji głównej oraz pieczętka (...) SA, zaś korespondencja została odebrana w dniu 21 lipca 2011 r. (k. 8 akt admin.). Podobnie było w przypadku kolejnych pism, kierowanych przez Urząd do (...). Mianowicie, na zwrotnym potwierdzeniu odbioru wezwania z dnia 17 października 2011 r., zawiadomienia oraz wezwania z dnia 24 listopada 2011 r., zawiadomienia z dnia 15 lutego 2012 r., czy zaskarżonej decyzji, widnieje podpis K. K. z recepcji głównej oraz pieczętka (...) (k. 11, 16, 22, 37 akt admin.). Również w niniejszym postępowaniu, potwierdzenia odbioru korespondencji wysyłanej przez tutejszy Sąd dokonywały K. K. oraz B. J. z recepcji głównej, a na zwrotnym potwierdzeniu odbioru przybijano pieczętkę (...) (k. 32, 46, 47, 58, 59). Należy zatem przyjąć, że opisana powyżej praktyka w zakresie sposobu odbioru korespondencji kierowanej do (...) ma ugruntowany, stały charakter.

Nadto, wobec stwierdzenia strony odwołującej, iż nie ponosi ona odpowiedzialności za osobę, która rzekomo odebrała przesyłkę z UOKiK datowaną na dzień 18 lipca 2011 r., zarządzeniem z dnia 10 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy zwrócił

się do (...) o przedstawienie zakresu obowiązków pracownika recepcji głównej – pani B. J.. W odpowiedzi na powyższe, strona poinformowała, iż (...) nie jest stroną umowy o pracę zawartej ze wskazaną osobą i nie dysponuje zakresem obowiązków pracownika recepcji głównej, w której siedzibę ma kilka spółek (k. 55).

W ocenie Sądu, powyższe ustalenia prowadzą do jednoznacznego wniosku, że skoro (...) stwierdza, iż osoba z recepcji głównej nie jest uprawniona do odbioru kierowanej do niego korespondencji, a równocześnie - od co najmniej 2011 r. - akceptuje odbiór przesyłek przez tę osobę, skoro nie wprowadziła w tym zakresie żadnych zmian, to należy uznać, że taki właśnie sposób doręczenia został przyjęty w (...). Tym samym, należy przyjąć, że odbioru korespondencji kierowanej do strony dokonywał i nadal dokonuje „upoważniony pracownik” w rozumieniu przepisów procedury cywilnej, czy administracyjnej. Słusznie podnosi przy tym Prezes UOKiK, iż przedsiębiorca nie może zasłaniać się nieprawidłowym procesem dotyczącym obiegu korespondencji, by wyjaśnić swoje zaniechanie, ponieważ sposób organizacji pracy, rejestrowanie i obieg korespondencji jest wewnętrzną sprawą przedsiębiorcy.

W konsekwencji, zdaniem Sądu Okręgowego, należy przyjąć skuteczność doręczenia (...) wezwania Prezesa UOKiK z dnia 18 lipca 2011 r. Tym samym, nie budzi wątpliwości, iż odwołująca się Spółka miała obowiązek ustosunkowania się do tegoż wezwania w wyznaczonym przez organ terminie, pod rygorem sankcji przewidzianej w art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik, o której strona została pouczone.

Dotychczasowe ustalenia wskazują również na to, iż ponowne wezwanie Urzędu z dnia 17 października 2011 r. wpłynęło do (...) w dacie wskazanej na zwrotnym potwierdzeniu odbioru, tj. 25 października 2011 r. i to od tej daty należało liczyć termin wykonania wezwania przez przedsiębiorcę. Wbrew stanowisku strony odwołującej, bez znaczenia jest bowiem data wpływu pisma do kolejnych komórek pośredniczących w obiegu korespondencji, a docelowo do zarządu odwołującej się Spółki, ponieważ za ten obieg odpowiada tylko i wyłącznie Spółka.

W dalszej kolejności (...) zarzucił, iż w zaskarżonej decyzji przekroczono dozwolone uznanie administracyjne odnośnie wysokości kary pieniężnej i nie uwzględniono przy jej wymiarze okoliczności z art. 111 uokik.

Zdaniem Sądu Okręgowego, również ten zarzut odwołania nie zasługuje na uwzględnienie. Wbrew sugestiom Spółki, organ uwzględnił bowiem przy wymiarze kary przesłanki wskazane w art. 111 uokik, w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W ocenie Sądu, ferowanie przez stronę poglądu o nieprawidłowym doręczeniu wezwania z dnia 18 lipca 2011 r., w istocie przekłada się na przesłankę „okoliczności naruszenia przepisów ustawy”, przejawiającej się w tym przypadku w nieudzieleniu odpowiedzi na wezwanie organu w wyznaczonym terminie. Natomiast jako „okres naruszenia przepisów ustawy” należało przyjąć w tym wypadku okres kilku miesięcy, tj. okres od pierwszego wezwania skierowanego do przedsiębiorcy w lipcu 2011 r., do ostatniego wezwania z listopada 2011 r. Zdaniem Sądu, kara pieniężna nałożona na (...) nie jest wygórowana. Natomiast strona odwołująca nie przedstawiła żadnych argumentów, czy okoliczności, które pozwalałyby na przyjęcie odmiennej oceny w tym zakresie. Wobec powyższego należy uznać, że zastosowanie wobec (...) sankcji przewidzianej w art. 106 ust. 2 pkt 2 uokik było w pełni usprawiedliwione, zaś przy ustalaniu wymiaru kary uwzględniono przesłanki z art. 111 ustawy.

Strona odwołująca się zarzuciła również, iż nie powinna być adresatem wezwania Prezesa, ponieważ (...) nie mógł oferować i nie oferuje produktów ubezpieczenia emerytalnego z uwagi na brak takiej możliwości do dnia 1 stycznia 2012 r., w której to dacie weszły w życie zmiany ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych, wprowadzające nowy instrument - indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego (...).

W odniesieniu do powyższego zarzutu należy stwierdzić, że zgodnie z art. 50 ust. 1 uokik, przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. W świetle przywołanego przepisu, przedsiębiorcy mają zatem bezwzględny obowiązek przekazania Prezesowi UOKiK wszelkich żądanych przez niego informacji i dokumentów. Żądanie to jest wiążące dla przedsiębiorcy, a niewywiązanie się z przedmiotowego obowiązku zagrożone zostało karą pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość do 50.000 euro. Bez znaczenia pozostaje w tym kontekście - podnoszony przez stronę odwołującą - fakt, iż w dacie wezwania

(...) nie oferowała produktów będących przedmiotem prowadzonego przez Urząd postępowania wyjaśniającego, jak też nie planowała wprowadzenia nowego produktu w postaci (...). Kierując się, wskazanymi w odpisach z rejestru przedsiębiorców KRS, klasyfikacjami działalności gospodarczej prowadzonej przez przedsiębiorcę, Prezes Urzędu miał bowiem pełne prawo skierować do (...) wnioski o przedstawienie informacji i dokumentów wskazanych w wezwaniu z dnia 18 lipca 2011 r. Nadto, jak słusznie zauważył Prezes, wezwanie organu nie dotyczyło jedynie takich produktów jak indywidualne konto emerytalne czy pracownicze programy emerytalne, lecz dotyczyło wszystkich form oszczędzania, które w opinii przedsiębiorców będących adresatami wezwania, uznawane są za produkty służące dobrowolnemu, dodatkowemu oszczędzaniu na przyszłą emeryturę. Należy podkreślić, że przewidziany w art. 50 uokik obowiązek informacyjny stanowi istotny instrument, przy pomocy którego Prezes UOKiK może realizować swe ustawowe zadania. Z uprawnienia do żądania od przedsiębiorcy określonych informacji Prezes Urzędu może korzystać zarówno w toku postępowania antymonopolowego, w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, czy też w toku postępowania wyjaśniającego - bez względu na cele, dla których prowadzone to postępowanie. W świetle powyższego, analizowany zarzut odwołania należało uznać za chybiony.

Mając powyższe na uwadze, na zasadzie art. 479^{31a} § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., przyjmując, że na koszty należne Prezesowi UOKiK złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł. Wobec nieokreślenia w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013 r., nr 490 j.t.) wysokości opłaty za czynności radców w sprawach o nałożenie kary pieniężnej, na podstawie § 14 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, Sąd ustalił wysokość tej kwoty przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym charakterze, tj. z zakresu ochrony konkurencji.

SSO Jolanta de Heij - Kaplińska